

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 16.04.07 138
nr 2935 podpis.....

Warszawa, dnia 13 04. 2007 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Jan Szyszko

DLOPIK-L-Ip-051-36/07

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie senatora Janusza Galkowskiego z dnia 15 marca 2007 r., przesłane przy piśmie Marszałka Senatu RP z dnia 27 marca 2007 r. (znak: BPS/DSK-043-198/07) w sprawie działań podejmowanych przez Ministerstwo Środowiska mających na celu ochronę drzewostanów świerkowych Beskidu Śląskiego i Żywieckiego przed kornikiem drukarzem, postępującą degradacją tych lasów oraz w sprawie poziomu zaawansowania realizacji „Programu dla Beskidów”, przedstawiam poniższą informację.

Przyczyny regresu świerka w drzewostanach górskich są bardzo złożone. W ustępowaniu tego gatunku brały udział, działając synergicznie, niemal wszystkie znane czynniki szkodotwórcze. Poza skażeniami przemysłowymi, chorobą opieńkową i szkodnikami owadzimi, równie ważną rolę w nasileniu się procesu chorobowego w świerczynach górskich odegrało obce genetycznie pochodzenie znacznej części drzewostanów oraz znaczący udział lasów prywatnych o mniejszym reżymie zabiegów sanitarnych. Zagrożenie trwałości drzewostanów świerkowych Beskidu Śląskiego i Żywieckiego nie jest zjawiskiem lokalnym, albowiem proces rozpadu lasów świerkowych ma miejsce w całej Europie Środkowej, a jego intensywność znacząco wzrosła od 2003 roku.

Informacje o gwałtownym pogorszeniu się stanu przedmiotowych lasów dotarły do Ministerstwa Środowiska we wrześniu 2006 roku. Podjęto działania wspierające rewitalizację zagrożonych drzewostanów. Został przygotowany materiał pt. „Informacja o stanie lasów Beskidu Śląskiego i Żywieckiego” przyjęty przez kierownictwo resortu na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2006 r.

Ministerstwo Środowiska przedłożyło Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa powyższy dokument według stanu na luty 2007 r., w którym zawarto analizę aktualnego stanu lasów beskidzkich oraz wszelkie możliwe działania mające na celu poprawę sytuacji. Informacja ta zostanie wykorzystana podczas prac Komisji na kwietniowej sesji wyjazdowej w ramach tematu „Zagrożenia lasów beskidzkich”, połączonej z wizytacją województwa śląskiego.

W listopadzie 2006 r. w Ustroniu – Jaszowcu, odbyła się konferencja z udziałem śląskich i beskidzkich leśników, naukowców prowadzących badania w Beskidach, leśników słowackich i czeskich, posłów, przedstawiciela resortu środowiska oraz kierownictwa Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych pt. „Zagrożenie trwałości lasów w Beskidach – czynniki sprawcze i działania zapobiegawcze”. W trakcie konferencji przyjęto szereg wniosków m.in. strategię postępowania ochronnego i hodowlanego, która znalazła swój wyraz w znowelizowanym „Programie dla Beskidów”. Program zakłada trójwymiarowy rozwój sytuacji oraz zawiera bilans sił, środków i kosztów realizacji dla każdego z nich. W latach 2003–2005 prowadzono badania naukowe, których wyniki posłużyły do uszczegółowienia i aktualizacji Programu. Dokonano także przeglądu drzewostanów o łącznej powierzchni ponad 50 000 hektarów i kwalifikacji każdego z nich do określonego stopnia pilności przebudowy i piętra klimatyczno-roślinnego. Stwierdzono, że przebudowa drzewostanów konieczna jest na 22 700 ha. Ustalono przy tym, że 6000 ha, co stanowi 26% powierzchni wydziełów objętych przebudową, zostało już odnowionych w latach wcześniejszych.

W ramach „Programu dla Beskidów” w okresie czerwiec 2003 – grudzień 2006 r.:

- wykonano przebudowę 2385 ha najbardziej zagrożonych drzewostanów świerkowych,
- zweryfikowano istniejącą bazę nasienną w dostosowaniu do regionalizacji wysokościowej, wyznaczono i zarejestrowano dodatkowe drzewostany nasienne jodły, buka i modrzewia,
- Karpacki Bank Genów zgromadził zapasy świerka istebniańskiego w dostosowaniu do wymogów regionalizacji i wyposażył nową chłodnię do długookresowego przechowywania 3 ton nasion jodły,
- zmodernizowano szkółki w Bielsku „Woleństwo” i „Wyrchzadeczka”, uzyskując dodatkową możliwość produkcji sadzonek buka i jodły,
- zmodernizowano w Nadleśnictwie Bielsko chłodnię do przechowywania 15 ton nasion buka,
- zmodernizowano infrastrukturę drogową za ponad 14 mln zł,
- w oparciu o wolierową hodowlę prowadzono reintrodukcję gluszcza (łącznie wypuszczono do środowiska 103 gluszcze),
- przeprowadzono szkolenia tematyczne dla wszystkich leśniczych z zagrożonych nadleśnictw,
- nadleśnictwa, w ramach powierzonego przez starostów, w drodze porozumień, nadzoru nad lasami prywatnymi, prowadziły i prowadzą na bieżąco akcję uświadamiającą wśród właścicieli zagrożonych drzewostanów świerkowych.

Możliwości skutecznego ograniczenia i spowolnienia procesu zamierania świerczyn beskidzkich, będą w 2007 r., w zakresie ochrony lasu, ukierunkowane na:

- skoncentrowanie sił i środków w walce z kornikiem drukarzem na okres rójki (wykładanie pułapek feromonowych),
- konsekwentne uszczelnianie procesu wyróbki drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne, w celu niedopuszczenia do wylotu chrząszczy z zasiedlonych drzew,
- wdrożenie opracowywanej przez nadleśnictwa przy udziale ekspertów optymalnej strategii wykorzystywania poszczególnych metod monitorowania i ograniczenia populacji szkodników wtórnych,
- kontynuowanie i rozwijanie współpracy lasów państwowych z właścicielami lasów prywatnych w zakresie przestrzegania zasad higieny lasu.

W roku 2005 zakończono 2,5 letni temat badawczy zlecony przez Ministerstwo Środowiska pt. „Doskonalenie rewitalizacji siedlisk i przebudowy drzewostanów górskich w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach z uwzględnieniem selekcji genetycznej drzew”, który stanowił element wsparcia resortu dla „Programu dla Beskidów”. W planie badań zleconych przez Ministerstwo Środowiska przewidziano kontynuację tego tematu badawczego na lata 2007–2009.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich, w ramach działania „Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych”, przewiduje jako beneficjentów środków pomocowych Unii Europejskiej, nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Forma i wysokość przyznawanych dopłat będzie leżeć w gestii Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Stan lasów Beskidów Śląskiego i Żywieckiego objęty jest stałym monitoringiem. Pragnę zapewnić, że ze względu na wagę problemu, Ministerstwo Środowiska dołoży wszelkich starań wspierających proces rewitalizacji lasów beskidzkich.

Do wiadomości

Departament Spraw Parlamentarnych i Samorządowych

zamiast Ministra
Podsekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody
Andrzej Siniarski

